

PLATGES DE TARRAGONA **AHIR**

mirades pels turistes de mitjan segle xx, les platges d'aquesta ciutat continuen essent un dels tresors més preuats pels seus habitants. Però el litoral no ha estat sempre tan cobejat: durant segles, a causa dels efectes de la religió, el mar s'ha associat a la por i al càstig. A través d'unes fotografies que mostren la costa de Tarragona amb 50 anys de diferència, fem un viatge per la transformació social, funcional i urbanística de la platja arreu del país.

fotografia Rafael López-Monné

AVUI

En el paradís primigeni no hi havia mar. Ho explica molt bé Thomas Burnet en el seu reeixit llibre *The sacred theory of the earth*, publicat a finals del segle XVII: "La superfície de la Terra abans del diluvi era suau, regular i uniforme, sense muntanyes, sense mar... tenia la bellesa de la joventut i la naturalesa plena de flors, fresca i fecunda, sense ni una sola arruga, cicatriu ni fractura en tot el cos; no hi havia roques, ni muntanyes, ni esquerdes... L'aire era assossegat i seré".

Nostre Senyor va obrir el gran abisme de les aigües per castigar la humanitat. Els mars

i oceans no són sinó els vestigis que recorden la punició i la catàstrofe del diluvi universal. El característic fragor de les seves aigües era interpretat com a evocacions de les culpes dels ofegats. La línia de la costa, amb totes les seves irregularitats, no era més que una ruïna resultant d'aquella catàstrofe. Banyar-s'hi? Qui volia submergir-se en l'abisimal recipient que contenia les desgraciades ànimes de tots aquells condemnats?

Poc més de mig segle després, l'any 1766, trobem el doctor francès Maret recomanant els banys de mar als malalts de frenesí, nimfo-

La platja del Miracle és la més urbana de les platges de la ciutat de Tarragona. El seu nom, però, no fa referència a cap fet sobrenatural, sinó que sembla tenir relació amb un mirador o talaia des d'on vigilar la platja i el mar.

mania i hipocondria. A més, els banys de mar també es consideraven l'únic remei eficaç en casos de neurosi. No passaria gaire temps que les platges europees veurien aixecar-se grans edificis a tocar de l'aigua per facilitar la nova moda beneïda per la ciència mèdica.

Què havia passat? Alain Corbin ho explica molt bé en el seu llibre *El territorio vacío. Occidente y la invención de la playa (1750-1840)*. Durant aquell període es va produir

una profunda revolució cultural que canviaria per complet la percepció de la societat europea respecte a la mar, la costa i el paisatge. Que avui ens agradi anar a la platja i cabussar-nos-hi ho devem en bona part als primers científics i als artistes. Els uns van capficar-se a descobrir les lleis de la natura i els altres van ser capaços d'ensenyar-nos a mirar el món d'una altra manera, a veure paisatges on abans només hi havia mites i pors.

Tarragona va ser durant segles una plaça forta rodejada de fortins i muralles. Algunes parts van acabar convertides en horts i, després, en bingos. Aquesta és la vista que hi ha de la platja del Miracle des del Balcó del Mediterrani.

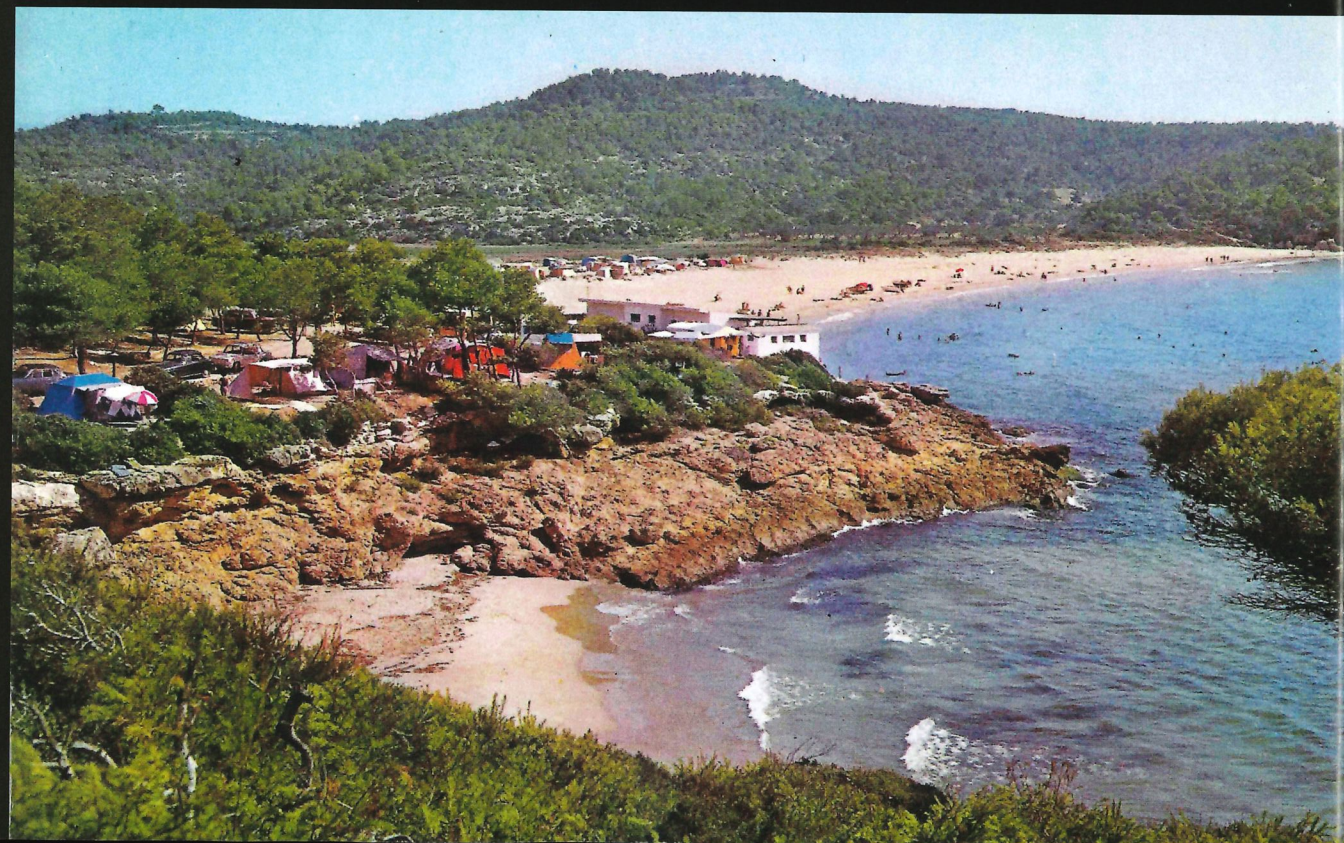

Avui dia la platja representa un dels espais més sorprenents i paradoxals on veure reflectida la complexitat de la nostra societat. No hi ha altre indret on més quantitat de gent entri en relació més directa amb la natura. Descalços i pràcticament despullats —alguns, del tot— deixem que els nostres peus trepitgin la sorra, que la nostra pell entri en contacte amb l'aire, amb el sol, amb l'aigua. Les platges poden esdevenir el regne

de la tranquil·litat, de la soledat, un espai deliciós per a la meditació; o bé tot el contrari, un espai massificat i atrafegat com n'hi ha pocs. La platja constitueix un dels millors exemples d'espai democràtic, públic i compartit. Només cal tenir una tovallola per delimitar un regne que dura tant temps com tardem a plegar-la.

La platja es converteix a l'estiu en un espai on mostrar-se, en una gran passarella de va-

La platja de la Móra va ser durant anys punt d'intercanvi de presoners capturats pels pirates barbarescos. Després, sota la torre de vigilància i damunt els prats i la muntanya de Sant Joan, hi creixerien un càmping i urbanitzacions.

nitats, lluïment i narcisisme, amb públic assegurat. A la vegada, també és el lloc on s'alliberen les convencions que atrapen els cossos. És l'espai per excel·lència del joc dels infants, un territori profundament familiar i, alhora, intensament sexualitzat. La sorra marca el límit d'un interregne on es permeten formes i comportaments que serien escandalosos i inadmissibles a fora.

“De platja, hi ha pobles que no en tenen, com per exemple Madrid; altres pobles que

no en poden tenir, com Forès o la Mussara; d'altres que... en tenen i no en tenen, com és ara Reus. En canvi, a Tarragona n'estem ben assortits: el Miracle, la Rabassada, la Savinosa, la platja Llarga, els Cossis, la platja dels Pagesos, la platja dels Capellans, etc. No hi ha poeta tarragoní que, poc o molt, no hagi entonat el seu cant a les platges nostrades (això de *nostrades* no m'ha agradat mai, però és moda) i val a dir que contemplant les platges, tot tarragoní se sent

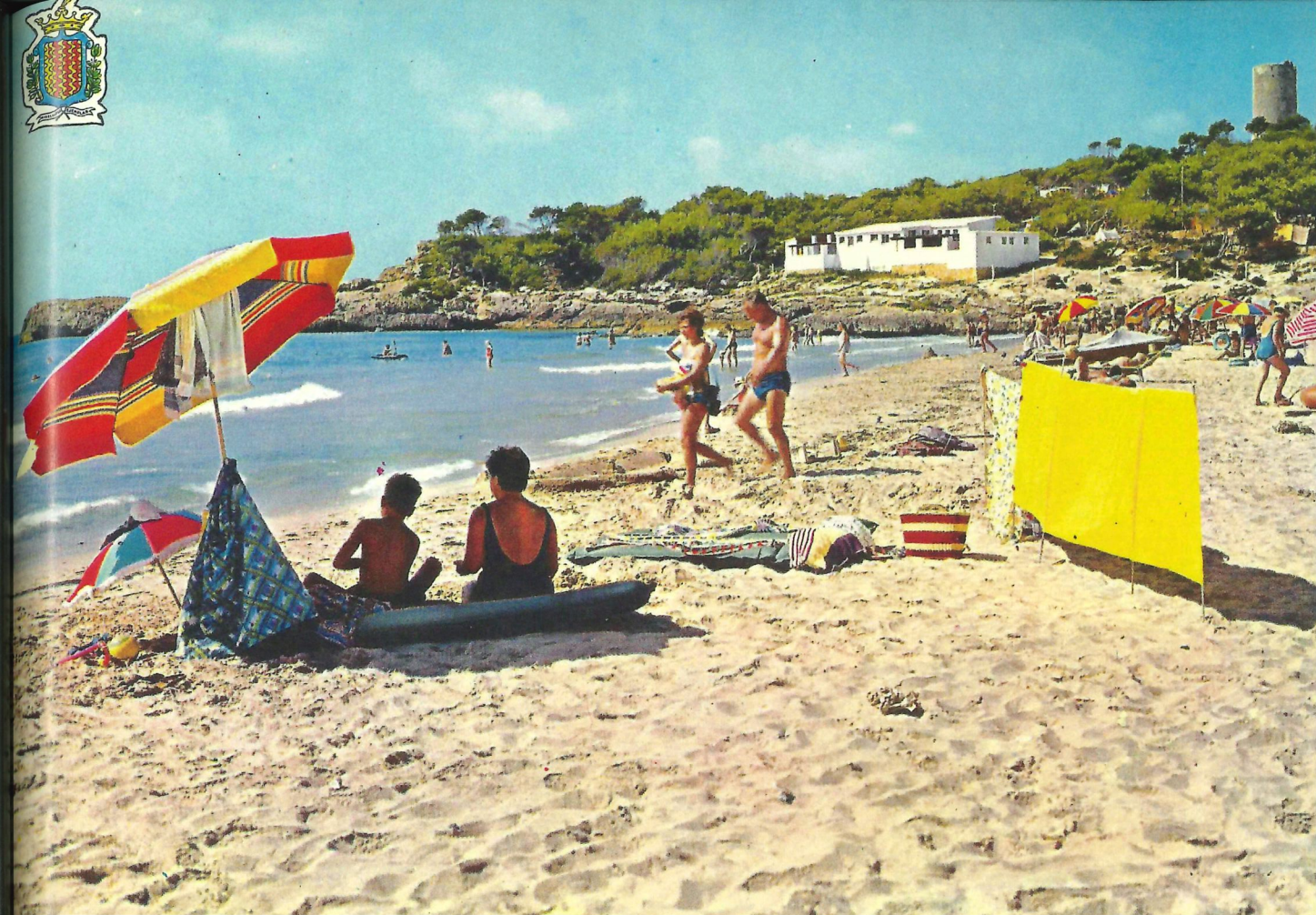

La platja de l'Arrabassada va ser durant segles el lloc on els pescadors avaraven les barques. Avui, els tarragonins la consideren com un dels parcs més apreciats de la ciutat.

EL LITORAL, CINQUANTA ANYS DESPRÉS

Fruit de la col·laboració de l'Arxiu Municipal i el Patronat de Turisme de Tarragona es va inaugurar el 2015 una exposició sobre l'evolució de les platges de la ciutat. La combinació de postals dels anys seixanta del fons Chinchilla i les fotografies actuals de Rafael López-Monné ajuden a valorar les transformacions profundes registrades a les platges del nostre litoral i comprovar com molts dels espais han continuat, sortosament, gairebé inalterables al pas del temps. ◀

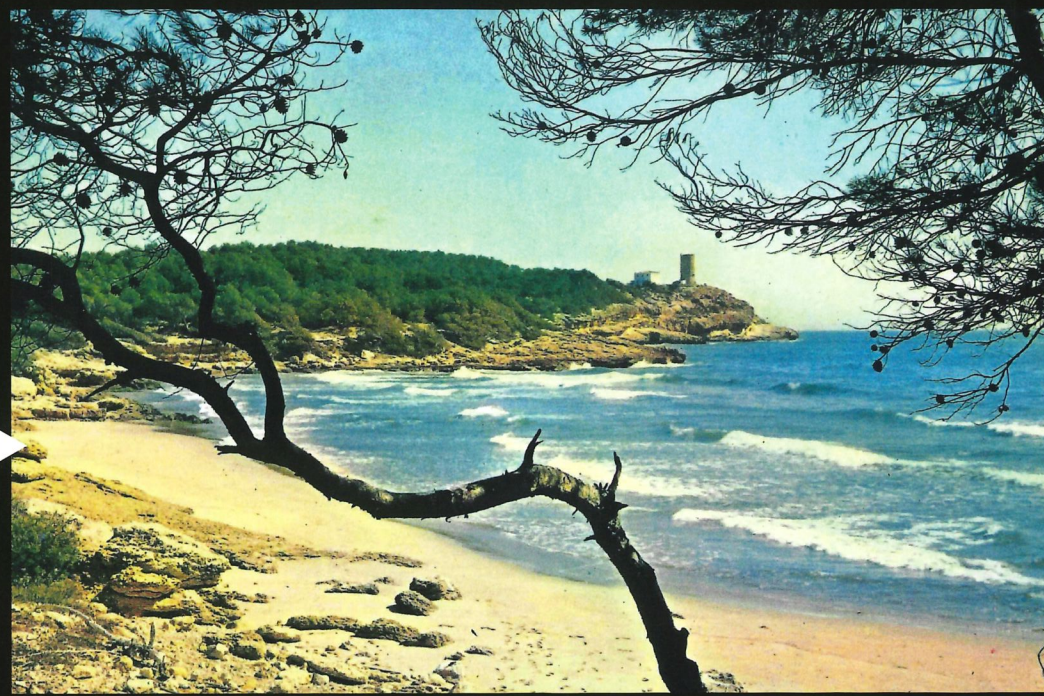
La platja de la Móra comparteix nom amb la punta rocallosa on, al segle XVI, es va construir una torre de vigilància per avisar dels atacs pirates. El recuperat camí de la Costa (el camí de ronda) circula als seus peus. ▶

▶ Calabecs (l'antiga cala de Becs) és, juntament amb la de la Roca Plana i la cala Fonda, una de les platges del bosc de la Marquesa, un veritable tresor natural que destaca en un litoral massa ple de formigó.

una mica poeta i si no arriba a inspirar-se per escriure una oda com a mínim la Musa li dicta un parell de rodolins." Aquest és el fragment d'un article que, signat amb el pseudònim d'Epicur, apareixia a *La Veu de Tarragona* el 28 d'agost del 1926. L'autor aprofitava també aquest espai per criticar l'alcalde d'aquell moment per una nefasta actuació a les restes del temple romànic del Miracle, duta a terme precisament per facilitar l'accés a la platja.

Amb els temps que vindrien després, caldria esperar dècades per poder criticar novament un alcalde. Tanmateix, l'estima dels tarragonins per les platges es va mantenir intacta. Una de les més apreciades ha estat la platja Llarga, i no només pels veïns de Tarragona. Els del Catllar, per exemple, es van fer un fart de baixar-hi amb carro per passar-hi el diumenge. Els 5 km que la separen de la ciutat, sumats al fet que la via del tren hi passa molt a prop, van ajudar a man-

◀ La Llarga és, sens dubte, la platja més estimada de la ciutat, especialment fora dels mesos estivals. El projecte de construcció d'un passeig marítim va provocar una mobilització ciutadana que va aconseguir evitar-lo.

Moltes persones d'una certa edat encara guarden records de revetlles passades a la platja de l'Arrabassada. Els antics locals de bany han deixat pas a altres de disseny, això sí, més fàcils de desmuntar.

tenir la platja escassament transformada, tot i el creixement de l'espai de càmping.

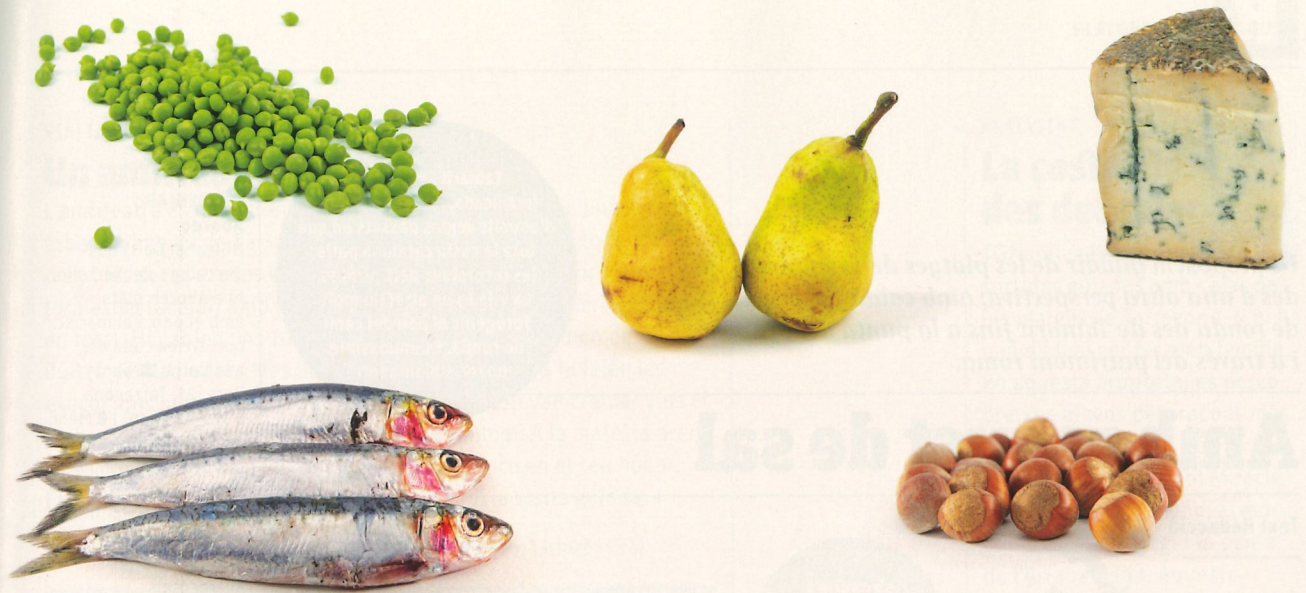
El 2005, però, el projecte presentat pel Ministerio de Medio Ambiente per construir-hi un passeig va provocar més rebuig que cap altre conflicte ambiental, això en una ciutat mig anestesiada per tot el que li ha tocat viure. Finalment, el passeig va aturar-se, però no la mobilització ciutadana. Les amenaces continuen presents. En l'actual context d'emergència climàtica, l'ocupa-

ció sistemàtica dels espais de dunes i prats humits ha provocat que les platges estiguin indefenses davant els temporals. Els científics fa temps que ens ho expliquen: no podrem preservar-les si no entenem i respectem el funcionament natural dels espais litorals. La història dels tarragonins i les seves platges continua. ◀

Rafael López-Monné. Geògraf i fotògraf. Ha publicat nombrosos llibres sobre territori i paisatge.

Rafael López-Monné. Geògraf i fotògraf. Ha publicat nombrosos llibres sobre territori i paisatge.

GASTROTECA.CAT

La nova Gastroteca ja és aquí!

Torna el punt de trobada del producte català.
Descobreix els nostres aliments autòctons, on comprar-los,
on tastar-los, com cuinar-los.

I gaudeix la gastronomia a través de rutes, esdeveniments i molt més.
T'hi esperem!

GASTROTECA.CAT

